

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS
ĮSAKYMAS
DĖL MIRUSIŲJŲ NUO VIRUSINĖS HEMORAGINĖS KARŠTLIGĖS PALAIKŲ
TVARKYMO IR PERVEŽIMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO

2015 m. balandžio 22d. Nr. V-523
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymo 25 straipsnio 7 dalies 4 punktu ir siekdama sustiprinti pasirengimą galimiems virusinės hemoraginės karštligės atvejams Lietuvoje ir reglamentuoti mirusiųjų nuo virusinės hemoraginės karštligės palaikų tvarkymo ir pervežimo tvarką Lietuvoje:

1. T v i r t i n u Mirusiųjų nuo virusinės hemoraginės karštligės palaikų tvarkymo ir pervežimo tvarkos aprašą (pridedama).
2. P a v e d u įsakymo vykdymą kontroliuoti viceministrui pagal veiklos sritį.

Sveikatos apsaugos ministrė

Rimantė Šalaševičiūtė

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos
ministro 2015 m. balandžio 22 d.

įsakymu Nr. V-523

MIRUSIŲJŲ NUO VIRUSINĖS HEMORAGINĖS KARŠTLIGĖS, PALAIKŲ TVARKYMO IR PERVEŽIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Mirusiųjų nuo virusinės hemoraginės karštligės, palaikų tvarkymo ir pervežimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) reglamentuoja saugaus mirusiųjų nuo Ebolos, Marburgo, Lassa ir kitos ketvirto pavojingumo lygio virusinės hemoraginės karštligės (toliau – VHK) kūno paruošimo, pervežimo, perdavimo laidoti arba kremuoti tvarką.

2. Aprašas nustato darbuotojų, tvarkančių žmonių palaikus, kurie gali būti užkrėsti VHK virusu, asmenines saugos priemones, aplinkos (patalpų, įrangos, transporto) valymo ir dezinfekcijos reikalavimus.

3. Mirusiųjų nuo VHK lavonų skrodimas dėl didelės infekcijos rizikos darbuotojams neatliekamas.

4. Mirusiųjų nuo VHK kūnai nebalzamuojami. Mirusiųjų palaikai nedelsiant kremuojami arba laidojami. Įstaigos, teikiančios kremavimo ir laidojimo paslaugas, turi būti informuotos, kad žmogus mirė nuo VHK.

5. Mirusiųjų nuo VHK palaikų vežimo transporto priemonėmis, jų įvežimo į Lietuvos Respubliką ir išvežimo iš jos, laidojimo ir perlaidojimo tvarką reglamentuoja Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2002 m. spalio 9 d. įsakymas Nr. 494 „Dėl Asmenų, mirusių nuo pavojingų ir ypač pavojingų užkrečiamųjų ligų, palaikų vežimo transporto priemonėmis, jų įvežimo į Lietuvos Respubliką ir išvežimo iš jos, laidojimo ir perlaidojimo tvarkos patvirtinimo“.

6. Sirgusiems VHK asmenims naudoti vienkartiniai medicinos prietaisai, slaugos priemonės, mirusiojo palaikų paruošimui naudotos priemonės, panaudotos darbuotojų asmeninės saugos priemonės tvarkomos ir šalinamos kaip infekuotos atliekos pagal Lietuvos higienos normos HN 66:2013 „Medicininų atliekų tvarkymo saugos reikalavimai“, patvirtintos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2013 m. liepos 18 d. įsakymu Nr. V-706 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 66:2013 „Medicininų atliekų tvarkymo saugos reikalavimai“ patvirtinimo“, reikalavimus“.

II SKYRIUS

DARBUOTOJŲ ASMENINĖS SAUGOS PRIEMONĖS

7. Darbuotojai, tvarkantys mirusiųjų nuo VHK palaikus ir turintys tiesioginį sąlytį su mirusiojo kūnu, turi būti apmokyti, kaip tai atlikti. Darbuotojai, liečiantys, perkeliantys mirusiojo nuo VHK kūną, talpinantys mirusiojo kūną į maišus, gabenantys kūną maišuose, tvarkantys

susidariusias infekuotas atliekas, atliekantys užterštos aplinkos valymą, dezinfekciją, turi dėvėti tinkamo dydžio šias asmenines saugos priemones (toliau – ASP):

- 7.1. chirurginę pižamą;
- 7.2. plaukų dangalą (kepuraitę plaukams);
- 7.3. kombinezoną, atitinkantį standartą LST EN 14605:2005+A1:2009;
- 7.4. guminius aulinius batus;
- 7.5. dvi poras pirštinių (išorinės pirštinės turi būti storos, pvz., buitinės);
- 7.6. daleles filtruojantį respiratorių FFP2/3, atitinkantį standartą LST EN 149:2002+A1:2009. Darbuotojai, atliekantys dezinfekciją, – respiratorių su dalelių bei garų ir dujų filtrais;

- 7.7. galvos gobtuvą;
- 7.8. akinius arba antveidį;
- 7.9. vienkartinę prijuostę.

8. ASP nereikia vairuotojams, vežantiems mirusiųjų nuo VHK palaikus ir neturintiems tiesioginio sąlyčio su mirusiuoju, darbuotojams, tvarkantiems kremuotus palaikus arba palaikus, patalpintus dviejuose maišuose ir karste su sandariomis jungtimis, kaip pateikta Aprašo 14 ir 17 punktuose.

9. Darbuotojai ASP apsirengia tokia tvarka:

- 9.1. apsivelka chirurginę pižamą ir užsideda plaukų dangalą (kepuraitę);
- 9.2. atlieka rankų higieną (švarias rankas įtrina alkoholiniu antiseptiku, užterštas – plauna vandeniu ir muilu);
- 9.3. apsivelka kombinezoną;
- 9.4. apsiauna guminius aulinius batus;
- 9.5. užsimauna pirmą porą pirštinių (vidines pirštines);
- 9.6. užsideda daleles filtruojantį respiratorių FFP2/3 ir atlieka tinkamumo bandymą „Fit Test“. Darbuotojai, atliekantys aplinkos dezinfekciją, užsideda respiratorių su dalelių bei garų ir dujų filtrais;

9.7. užsideda galvos gobtuvą;

9.8. užsideda akinius;

9.9. dezinfekuoja alkoholiniu antiseptiku vidines pirštines ir užsimauna antrą porą pirštinių (išorines pirštines);

9.10. užsijuosia prijuostę.

10. Darbuotojai ASP nusirengia tokia tvarka:

- 10.1. nusijuosia prijuostę;
- 10.2. dezinfekuoja viršutines pirštines alkoholiniu rankų antiseptiku;
- 10.3. nusimauna viršutines pirštines;
- 10.4. dezinfekuoja vidines pirštines alkoholiniu rankų antiseptiku;
- 10.5. nusiima apsauginius akinius;
- 10.6. dezinfekuoja pirštines alkoholiniu rankų antiseptiku;
- 10.7. nusiima gobtuvą;
- 10.8. dezinfekuoja pirštines alkoholiniu rankų antiseptiku;
- 10.9. atsiseiga kombinezoną;

- 10.10. dezinfekuoja pirštines alkoholiniu rankų antiseptiku;
- 10.11. nusivelka kombinezoną;
- 10.12. dezinfekuoja pirštines alkoholiniu rankų antiseptiku;
- 10.13. dezinfekuoja batus šio Aprašo 14 punkte nurodytu paviršių dezinfekantu (apipurškia arba šluosto vienkartinėmis servetėlėmis);
- 10.14. nusiauna batus;
- 10.15. dezinfekuoja pirštines alkoholiniu rankų antiseptiku;
- 10.16. nusiima respiratorių;
- 10.17. nusimauna vidines pirštines;
- 10.18. atlieka rankų higieną (švarias rankas įtrina alkoholiniu antiseptiku, užterštas – plauna vandeniu ir muilu;
- 10.19. nusiima plaukų dangalą.
- 11. Apsirengiant ir nusirengiant ASP turi dalyvauti kitas apmokytas darbuotojas (stebėtojas).

III SKYRIUS

MIRUSIOJO NUO VHK KŪNO PARUOŠIMAS IR PRIEŽIŪRA LAVONINĖJE

12. Mirusiojo nuo VHK kūne paliekami esantys kraujagyslių ir šlapimo kateteriai, endotrachėjiniai vamzdeliai ir kitos medicinos priemonės. Naudoti mirusiajam daugkartinio naudojimo medicinos prietaisai valomi, dezinfekuojami, sterilizuojami pagal įstaigos medicinos prietaisų apdorojimo procedūros aprašą, vienkartiniai – šalinami, kaip nurodyta šio Aprašo 6 punkte.

13. Mirusiojo nuo VHK kūnas nepurškiamas, neplaunamas, nešluostomas.

14. Mirusiojo kūnas mirties vietoje nedelsiant padengiamas skysčius sugeriančia medžiaga, užkemšamos natūralios angos ir įkišamas į nepralaidų skysčiams, atsparų dūriams, užtrauktuku užsegamą, nepermatomą plastikinį maišą (ne plonesnį kaip 150 µm storio). Maišas užsegamas ir jo paviršius nušluostomas, naudojant teisės aktų nustatyta tvarka autorizuotą ir registruotą paveikų atspariems (adeno, polio, roto, noro) virusams biocidą (paviršių dezinfekantą) pagal gamintojo rekomendacijas. Po to kūnas su pirmuoju maišu talpinamas į antrą tokį pat maišą, kuris, kaip ir pirmasis, dezinfekuojamas šluostant maišo paviršių ir paliekamas nudžiūti. Siekiant perspėti dėl didelės infekcijos rizikos, prie išorinio maišo pritvirtinama neperšlampama etiketė (kortelė) su biologinio pavojaus simboliu ir gerai matomu, įskaitomu užrašu „Maišų neatidarinėti“. Palaikomi dviejuose maišuose nedelsiant pervežami į lavoninę ar perduodami laidojimo paslaugas teikiančiai įmonei.

15. Mirusiojo nuo VHK ligonio mirties vietos aplinkos (patalpų ir kt.), pervežus palaikus į lavoninę, kenksmingumo pašalinimas atliekamas pagal Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. rugpjūčio 2 d. įsakymo Nr. V-687 „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. gruodžio 5 d. įsakymo Nr. V-946 „Dėl Pavojingų ir ypač pavojingų užkrečiamųjų ligų židinių privalomojo aplinkos kenksmingumo pašalinimo (dezinfekcijos, dezinfekcijos, deratizacijos) tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ reikalavimus. Dezinfekcijai naudojami teisės aktų nustatyta tvarka autorizuoti ir registruoti, veikiantys atsparius (adeno, polio, rota, noro) virusus, biocidai (dezinfekantai) pagal gamintojo rekomendacijas.

16. Lavoninėje maišai neatidaromi ir laikomi patalpoje, kurioje sumontuota speciali šaldymo įranga žmogaus palaikams laikyti. Jei iš kūno maišų ištekęjo kraujas ir (ar) kūno skysčiai,

užteršti paviršiai valomi ir dezinfekuojami šio Aprašo 14 punkte nurodytu biocidu (paviršių dezinfekantu) pagal gamintojo rekomendacijas.

17. Lavoninėje, perduodant palaikus laidoti ar kremuoti, kūnas maišuose, jų neatidarant, talpinamas į karstą su sandariomis jungtimis.

IV SKYRIUS

ŽMONIŲ PALAIKŲ PERVEŽIMAS

18. Žmonių palaikų pirminio vežimo ir vežimo laidoti arba kremuoti reikalavimai pateikti Lietuvos higienos normoje HN 91:2013 „Žmogaus palaikų laidojimo paslaugų, kremavimo, balzamavimo veiklos visuomenės sveikatos saugos reikalavimai“, patvirtintoje Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2013 m. gegužės 27 d. įsakymu Nr. V-539 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 91:2013 „Žmogaus palaikų laidojimo paslaugų, kremavimo, balzamavimo veiklos visuomenės sveikatos saugos reikalavimai“, patvirtinimo“.

V SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

19. Visos institucijos, atliekančios žmonių palaikų tvarkymo ir pervežimo procedūras, užtikrina šio Aprašo reikalavimų vykdymą ir darbuotojų sveikatos saugą.
